

Våra livsbetingelser

Det borde föras en kollektiv mera systematisk beskrivning över våra livsbetingelser. Det diskuteras fortgående vid upptäckt av nya himlakroppar vad nytta för oss människor dessa upptäckter eventuellt kan föra med sig. Men om man börjar med livets betingelser här på jorden så finns det stor variation, det är först när man talar om intelligent liv, som det ont om alternativ. Men som livet är utvecklingsbart borde man kanske inte låsa sig vid ett begränsat antal livsformer.

De senaste dagarna har jag snuddat vid frågeställningen med uppgifter om trädets ålder. Det rör sig då inte om livsbetingelserna i sig utan om livets i sig variation. Jag fömodar att du fortlöpande har kontakt med tidningen Vi, eller som det rätteligen borde heta efter prepositionen med, Oss. Där såg man någon gång före jul en artikel om träd, kraftigt influerad av en tysk skogvaktare Lebenswohl, benämnd. Där diskuteras trädets livsform å träden lever i vår vanliga värld, men är till sin natur mycket långsammare än andra varelser. [J. R. R. Tolkien - Wikipedia](#) har fångat upp denna aspekt i sin beskrivning av enterna, en slags trädets skyddsvarelser, som kunde både röra på sig och kommunicera.

Uppgifter i Vi gör gällande att världens äldsta träd, en tall, som heter Old Tjikko, står i en nationalpark i södra Lappland och är 9550 år. Det har haft flera olika stammar genom åren, men det bygger fortfarande på samma rotsystem, som kunnat åldersbestämmas genom kol 14-metoden. I Jämtland och Härjedalen har man hittat cirka 20 granar, som är äldre än 8000 år. (Vi nr 12 2016.)

När man tidigare har odlat gran har detta skett för att producera fiber. Man har inte odlat gran för att det skulle bli gamla trän. Detta har påverkat vårt kunnande, eller brist på kunnande, av träden. Så där det finns verkligt gamla trän är det i utkanten av det professionella granodlingsområdet. Granar anses inte ha blivit gamla på riktigt förrän de passerat 100 årsåldern.